

Onderzoek naar de redenen voor de vermindering in het aantal mensen dat in aanmerking komt voor het Zorgbudget voor Zwaar Zorgbehoevenden sinds het gebruik van de BelRAI Screener als inschalingsinstrument –Resultaten

Prof. dr. Anja Declercq & Dr. Evelien Coppens

Looptijd onderzoek: 21/9/2021 – 30/11/2021

1. Situering

Sinds juni 2021 is het gebruik van de BelRAI Screener verplicht voor de Diensten voor Gezinszorg, ook wordt de screener gebruikt door de OCMW's en de Diensten maatschappelijk werk voor de indicatiestelling voor het Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden. Anders dan verwacht op basis van eerder onderzoek, komen ongeveer 25% van de ingeschaalde personen niet langer in aanmerking voor het Zorgbudget. Zo blijkt uit de eerste cijfers van het Agentschap Vlaamse sociale bescherming over de periode 1/6/21 – 31/8/21. Of dit terecht is en wat de eventuele oorzaken zijn, gingen we na door een vergelijking te maken van de data verzameld bij de ontwikkeling van de BelRAI Screener (N=1313) in de studie van 2015, de data verzameld in het kader van de ontwikkeling van het Sociaal Supplement (N=743) in 2019 en de scores van de sinds juni 2021 ingevoerde BelRAI Screener instrumenten (N=43992). In bijlage 1 vindt u de vergelijkende tabellen en histogrammen terug. Vervolgens overlegden we met interRAI om na te gaan of de Vlaamse data afwijken van de internationale data en om onze conclusies uit onze data-analyses af te toetsen. Hieronder geven we de resultaten weer van deze vergelijkende studie.

2. Resultaten uit de analyses van de Vlaamse data

We bekeken achtereenvolgens verschillen in scores tussen de verschillende databestanden, verschillen in scores tussen indicatiestellers en Diensten voor Gezinszorg en verschillen in scores tussen regio Dender & Waas (4ELZ) en de andere eerstelijnszones (ELZ), omdat deze regio pilootregio was en al langer met de BelRAI Screener werkt.

Gezien de steekproef van 2021 groot is, zijn zowat alle verschillen significant. Dit is besproken met Prof. dr. Geert Molenberghs. De verschillen zijn niet toevallig, maar soms klein en daarom niet steeds relevant. Ze zijn het meest relevant voor een aantal items **IADL en ADL** en vooral bij de antwoordcategorie '**totale onafhankelijkheid**' en het item '**persoonlijke hygiëne**'. Er zijn opvallend lagere scores voor IADL en ADL in 2021, waardoor minder mensen in aanmerking komen voor het

zorgbudget zwaar zorgbehoevenden op basis van het criterium 'minimum score 6 op de som van ADL en IADL'. We stellen vast dat er in realiteit anders en strenger gescoord wordt dan verwacht op basis van voorgaand onderzoek (de studie 2015). Daarnaast vergeleken we de scores in regio Waas & Dender met de andere regio's. Gezien dit de regio was, waar de BelRAI screener in de studie in 2019 werd uitgetest. Ook in de regio Waas & Dender wordt er strenger gescoord dan verwacht, echter minder streng dan in de andere regio's.

3. Vergelijking met interRAI-data

De Vlaamse scores op de items IADL en ADL zijn vervolgens vergeleken met de scores in de interRAI-database, waarin verschillende honderdduizenden assessments zijn verzameld. Daarbij moet rekening worden gehouden met het feit dat de interRAI database zeer veel gegevens bevat uit heel veel landen (niet uit België, we vergelijken dus niet met onszelf). In die landen worden de assessments bij verschillende populaties en voor verschillende doeleinden afgenomen. Bovendien gaat het over verschillende versies van de instrumenten: er zijn zowel MDS 2.0 data als interRAI Suite data. We moeten dus een beetje voorzichtig met de resultaten omgaan.

We stellen bij die vergelijking vast dat we bij IADL gelijkaardig scoren voor maaltijdbereiding, hoger scoren (ongeveer het dubbele) voor huishoudelijk werk en financieel beheer en lager scoren voor medicatiebeheer (tien keer lager), telefoongebruik (vier keer lager), boodschappen (drie keer lager) en transport (vier keer lager). Bij ADL scoren we op **alle ADL-items lager**, telkens tussen de helft en een derde van de scores in het interRAI-bestand. De scores uit de studie van 2015 lagen hoger dan de interRAI-gegevens, behalve voor boodschappen en telefoongebruik. Voor transport en eten waren ze gelijkaardig.

4. Conclusie

In vergelijking met data uit onderzoek in Vlaanderen en internationale data blijkt dat er momenteel in Vlaanderen op de BelRAI screener minder vaak (totale) afhankelijkheid wordt gescoord op de items ADL en iADL.